

LBRIS

We know
books

GEORGE MIHAIL-ZAMFIRESCU

**IDOLUL ȘI
ION ANAPODA**

DOMNIȘOARA NASTASIA

Note, comentarii, postfață, tabel cronologic
și bibliografie de
VALERIU RÂPEANU

Editura MondoRO
București, 2015

DOMNIȘOARA NASTASIA

COMEDIE TRAGICĂ ÎN TREI ACTE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a Românelor
ZAMFIRESCU, GEORGE MIHAIL

Idolul și Ion Anapoda ; D-ra Nastasia / George Mihail Zamfirescu ; note, comentarii, postf., tab. cronologic, bibliogr.: Valeriu Râpeanu. - București : MondoRo, 2014

ISBN 978-606-8395-93-7

I. Râpeanu, Valeriu (postf. ; tab. cronolog.)
821.135.1-2

Coperta: Daniel Țuțuneț

Departament Difuzare
tel. 021-211.25.00
mail: comenzi@grammar.ro

www.grammar.ro

Textele pieselor *Domnișoara Nastasia* și *Idolul și Ion Anapoda* sunt reproduse din ediția George Mihail-Zamfirescu *Teatru*, Editura Minerva, 1983, ediție îngrijită, studiu introductiv, note, comentarii, bibliografie de Valeriu Râpeanu.

PERSONAJELE

NASTASIA
 ION SORCOVĂ
 VULPAȘIN
 LUCA
 VECINA
 PARASCHIVA
 NICULINA
 IONEL
 LUCA LACRIMĂ
 CÂRCIUMARUL
 OMUL NECĂJIT
 HAIMANAU
 CERȘETORUL
 ORBUL
 PACOSTE
 GAZDA
 PASCU
 BEȚIVI, în cârciumă
 LUME, la nuntă

Prin periferie, autorul nu înțelege brâu roșu sau floare la ureche.

În câteva scene, oamenii din această comedie tragică au să cânte. Nu-i întrebuițarea obișnuită a cântecelor pe scenă, spre delectarea spectatorilor. Nici nu vor avea acest dar. Dimpotrivă! Ele sunt necesare, însă, pentru că fac parte din plastica psihologică a lumii în care se petrece acțiunea.

Cântecul, într-o piesă cu subiect din viața periferiei, e necesar cum era necesară – în melodramele de pe vremuri – spada.

ianuarie 1926

ACTUL I

TABLOUL I

*Încăpere strâmtă, săracă dar curată, în casa curelanului Ion Sorcovă. În fund, mijloc, ușă deschisă: se vede poarta și strada, iar dincolo de stradă: maidan de gunoi, tăiat în două de linia ferată. În dreapta ușii, fereastră cu perdele albe și mușcate roșii. În stânga ușii, un dulap de lemn. În colț, pat de scânduri, acoperit cu macat colorat de stambă.
 Stânga primului plan, ușă spre bucătărie.
 Primul plan: într-o parte, scaun de curelărie, cu unelte și hamuri de reparat – în alta, masă și scaune de brad.
 E în amurg și ultimele raze ale soarelui împurplează perdelele albe.*

ION SORCOVĂ, NASTASIA, VULPAȘIN

SCENA I

SORCOVĂ, NASTASIA

SORCOVĂ (coase un ham)

NASTASIA (e în bucătărie și o auzim cântând; melodia așa cum o cântă haimalele la periferie):

*Iar dacă împreună va fi ca să murim,
 Să nu ne ducă-n triste zidiri de țintirim,
 Mormântul să ni-l sape*

SORCOVĂ (a lăsat lucrul și ascultă, e nemulțumit):

Nastasio! Mai lasă cântecul, fato, că te-aude lumea și ne crede fericiți pământului.

NASTASIA (intră, legându-și șorțul și îngână):

Ne pună-n încăperea...

SORCOVĂ: Ce-i asta, Nastasio?

NASTASIA (*e cu gândurile aiurea; pași leneși spre fereastră, privește afară*): Nimic, ce să fie?

SORCOVĂ: Iar la plimbare!

NASTASIA: Nici o plimbare.

SORCOVĂ: Păi... atunci?

NASTASIA (*surâs trist*): De ce n-am rămas în fustă murdară, nu-i așa? (*Simplu.*) Pentru că nu pot să umblu în fustă murdară.

SORCOVĂ: Nu te mai înțeleg.

NASTASIA: Cam de mult nu ne mai înțelegem noi. Noroc că suntem oameni cu scaun la cap. (*Glumă și, totuși, surâsul palid*) Altminteri, ne-am lua de păr... Până una alta, zi-mi bogdaproste că te-am scăpat de năravul băuturii, și amândoi să-i zicem bogdaproste lui Luca!

SORCOVĂ: Zău! În loc să-mi zică el bogdaproste, că l-am crescut la ușa mea de când era de-o șchioapă și pân-acu doi ani, când s-a crezut în stare să se chivernisească singur și s-a mutat...

NASTASIA (*trist, cu ochii în gol*): Zi-i bogdaproste, că de n-ar fi fost el, m-ai fi îngropat de mult...

SORCOVĂ: Iar ți s-au urcat gărgăunii la cap.

NASTASIA (*a rămas cu ochii în gol*): Ce știi matală!

SORCOVĂ: Eu atâta știu: că nu faci bine ce faci!

NASTASIA (*amar*): Că mă duc cu Luca la cinematograful!

SORCOVĂ: Risipă de bani! Eu n-am mai fost la draci pe pânză și – slavă Domnului – n-a crăpat pipota-n mine.

NASTASIA: Că nu umblu murdară și citesc!

SORCOVĂ: Și asta! Când nu te gândești, stai cocârjată pe carte. Când lași cartea, o iei razna...

NASTASIA: Da' treburile casei cine mi le face? Nu mănânci la vreme, nu te primenești și nu dormi în așternut curat?

SORCOVĂ: Ba da, nu zice nimeni...

NASTASIA: Atunci?

SORCOVĂ: Gura lumii, Nastasio! Gura lumii, care latră și mușcă.

NASTASIA: Mult îi pasă armăsarului de la trăsura boierească de ce spune mârtoaga de la saca! Știu eu de ce latră gura lumii: că nu umblu murdară ca Ioana; că nu mă tăvălesc cu hairmanalele prin cârciumi și pe maidane, ca Paraschiva și Niculina; că nu-mi cântă greierii-n crăpăturile călcâiului...

SORCOVĂ: Lume necăjită, fato: și Ioana și câte altele, de care râzi! Ascultă-mă pe mine, că sunt prost bătrân: prea te-arăți mândră față de fetele și muierile din mahala și nu-i frumos – nu-i bine, Nastasio tată, că te clevetesc și-ți poartă sâmbetele! La urma urmei, și noi: tot săraci – ne leagă necazurile...

NASTASIA (*ar avea motive s-o doară ce spune*): Ne leagă necazurile cu un curmei de tei și ne despart prăpăstii!... Dragi mi-ar fi femeile și dom-ni-șoa-re-le din mahala, că drag mi-e de oricine-n lume – dar prea-s murdare și leneșe, prea-s bețive! Mie-mi place să citesc, lor le place țuica. Eu mă gâtesc, ele dorm cu muștele la gură, lângă cocină. (*A închis ochii, furată.*) Hei, lumea pe care-o visez eu...

SORCOVĂ: Iar lumea pe care-o vizezi! Ți-am mai spus și ți-o spui: cu picioarele ce ni le-a lăsat nouă Dumnezeu, de la ușă la poartă trebuie să facem zece pași. Tu vrei să sări, să faci un singur pas de la ușă la poartă. Bagă de seamă să nu-ți frângi gâtul, fii cuminte și nu umbla cu fruntea-n nori, că te-mpiedici de-un bob de nisip și cazi cu nasu-n...

NASTASIA (*supărată, nestăpânită*): Bine-ai spus adineauri: ești prost bătrân!

SORCOVĂ (*lovit*): Brava!

NASTASIA (*ii pare rău*): De ce mă silești? De ce ești rău și mă silești...

SORCOVĂ: Frumos! Săru' mâna pentru laudă!

NASTASIA (*grabnic, pe scaun, cu tâmpla culcată pe umărul lui*): Bunule și dragule! De n-ai fi matale și Luca...

SORCOVĂ: Nu, degeaba!

NASTASIA: Ne tot ciorovăim de-o vreme și nu ne-nțelegem, de parc-am vorbi limbă păsărească. Ia să stăm noi de vorbă, ca doi oameni cumsecade ce suntem.

SORCOVĂ: Ce să ne mai răcim gura de-a surda?! (*Încearcă să lucreze*).

NASTASIA (*îl prinde de mâini*): Lasă-le dracului de hamuri, că de treizeci de ani le tot coși și le dregi și tot săraci am rămas! V-am întrebat, în atâtea rânduri: pe matale, pe mama, pe oameni – și n-a vrut nimeni să-mi spună. Matale ești bun – mai bun ca oamenii și mai aproape de mine ca mama. Numai atât vreau să-mi spui: noi, neam de neam, tot așa ne știm – săraci, îngropați în mahala?

SORCOVĂ (*îl doare întrebarea și, ocol*): Ei nu, de ce să... ce-a fost nu mai... la ce să mai vorbim, dacă... Tu ești fată mare acu și n-o să mă blestemi, dacă...

NASTASIA: De ce să te blestem?

SORCOVĂ: Frosa mă ruga: nu-i spune fetii cum am ajuns în sapă de lemn, c-o să te blesteme! (*Îl înecă lacrămile*.) Fiindcă eu, Nastasio... Taica, negustor în Popa Nan! Și ce negustor? Coloniale și "delicatesuri"... Și eu... atelier, tot în Popa Nan! Oameni cu rost, avere... așa am fost...

NASTASIA: Și-acum, oameni săraci în mahalaua Veseliei...

SORCOVĂ (*își face de lucru, vinovat, cu un fir de ață sau o curea*): Așa ne-o fi fost scris, Nastasio...

NASTASIA: Acum vezi de ce sunt nebună? Pentru că țipă-n mine bucuriile și berechetul de odinioară. D-ai-a mă simt ca-n pușcărie în mahalaua asta cu maidane de gunoi, cu femei murdare și bețivani... Știi cât e din Popa Nan pân-aici?

SORCOVĂ: Mult nu-i. Un ceas de drum...

NASTASIA (*obidă*): Nuuu (*suspinat*), e mai mult, tătucule! E cale de-o viață de om!

SORCOVĂ (*înțelege și e bucuros c-a înțeles*): C-am dat înapoi, adică? (*Glasul urred*.) Așa-i, Nastasio: cale de-o viață de om!...

NASTASIA: Și n-ai vrea să scăpăm din pușcăria asta? Ce să fac? Să umblu murdară, ca Ioana? Să-mi iau câmpii, ca Paraschiva, și s-ajung în spitale? Sau să mă mărit cu oricine și să-mi petrec viața: bătută de bărbat, răsă de lume și suptă de copii? Nu! Înnebunesc în două săptămâni și m-arunc înaintea trenului.

SORCOVĂ (*speriat*): Iar o iei anapoda! Lasă-l dracului de tren!

NASTASIA: Vezi, nu știu cum să-ți spun ce-i în inima mea, dar asta năzuiesc: s-ajungem iar în Popa Nan! Să ies în lumină, în lume! Nu-mi mai pune piedică! Ai încredere-n mine și-n Luca. E suflet din sufletul meu... "Să ieșim în lumină, soră Nastasio!"... Și câtu-i noaptea de adâncă, se face lumină când își culcă tâmpla pe umărul meu!...

SORCOVĂ (*a fost cu gândurile aiurea*): Cine?

NASTASIA (*fericită*): Luca!

SORCOVĂ (*furat de fericirea Nastasiei*): Luca! Mi-l aduc aminte acum cincisprezece ani. Era atâtica. Tu, cu o palmă mai răsărită. Credeam că-i haimana, și, când colo, el: săru' mâna, nene! Nu știu cum, da-mi venea să plâng! Pentru-întâia oară, îmi zicea și mie cineva, în mahala: săru' mâna!

NASTASIA (*se întunecă*): Îl bătuse Vulpașin, pe maidan. Și copil a fost câine, Vulpașin!

SORCOVĂ: Cum să nu-l bată? Îl știa singur, crescut pe la ușile altora. Am să-l întreb și pe el, deseară: mă Luca, știi tu cât e din Popa Nan pân-aici? N-o să știe! (*Glasul urred*.) Cale de-o viață de om, mă Luca! Viața mea, Nastasio tată, viața mea și-a Frosii, săraca...

(O ciocănitură în ușa.)

NASTASIA (*atentă*): Parc-a bătut cineva. (*Altă ciocănitură*). Intră!

SCENA II

SORCOVĂ, NASTASIA, VULPAȘIN

VULPAȘIN (*s-a oprit în prag, sfielnic, se descoperă; e în cămașă, cu mânecile sumese și palmele murdare, așa cum a ieșit din atelier; dând cu ochii de Nastasia, tresare și coboară privirea*): Bună seara! (*Nu știe ce să facă cu pălăria*).

NASTASIA (*s-a întunecat, nemulțumire*).

SORCOVĂ: Noroc, Vulpașine!

VULPAȘIN (*încearcă surâs și se apropie de Nastasia cu mâna întinsă*): Îmi pare bine că te văd!

NASTASIA (*îi întoarce spatele și iese, trântind ușa*).

SCENA III

SORCOVĂ, VULPAȘIN

SORCOVĂ: Ei, comedie! (*și privește nedumerit: la Vulpașin și pe urmele Nastasiei*).

VULPAȘIN (*zgomotul ușii trântite l-a făcut să închidă ochii, tresărit; pornește spre ieșire, încovoiat, cu pași de plumb*).

SORCOVĂ: Na, pleci și tu acu! Te supărași...

VULPAȘIN (*s-a oprit, fără să întoarcă ochii spre bătrân*): La ce să mă su-păr? Eu nici-o-da-tă nu mă su-păr! Am venit așa, ca vecin... Dacă-i vorba să gonesc lumea pe unde mă duc, stau dracului acasă! (*Dă să iasă*). N-am să mai viu...

SORCOVĂ: Ia ascultă, mă Vulpașine neică, asta-i vorbă fără rost. Pe ce pui tu mai mult ternei? Pe năbădăile

unui copil ca Nastasia sau pe capul ăsta pleșuv și prost?

VULPAȘIN: De nu mi-ar fi drag de matală, nu...

SORCOVĂ: Bun, care va să zică... Am înțeles! Ia să stăm noi coala, ca doi vecini de treabă ce suntem și să ne cinstim, să vorbim.

VULPAȘIN (*la masă, cu pași rari; greu, pe scaun*).

SORCOVĂ (*în timp ce aduce, din dulap, sticla cu rachiu și păhărele*): Ia spune: cum merge atelierul, cum o duci cu vecinii?

VULPAȘIN: Atelieru... bine.

SORCOVĂ: Și... bani?

VULPAȘIN: Păi... dacă-i treabă, "e" și bani!

SORCOVĂ: Brava, Vulpașine! Mă bucur! Fă-te om de omenie. Mai lasă-le dracului de scandaluri.

VULPAȘIN (*lovit*): Hm! Scan-da-luri! Vezi cum e lumea noastră? Vulpașin face scan-da-luri! Matală să fi fost în locul meu...

SORCOVĂ: Nu zic, ai avut dreptate și tu, dar...

VULPAȘIN: Te duci la cârciumă. Și vine careva. Te-njură.

Îl înjuri. El scoate șiful. Pot să stau cu mâinile-n sân?

SORCOVĂ: Scoți șiful și tu.

VULPAȘIN: Ba, ca să fim drepți, n-am nevoie de scule, la scandal... Un pumn în frunte și-l trimit la Dumnezeu, să-i spuie complimente de la mine...

SORCOVĂ: Îl omori, Vulpașine, și e rău, e păcat...

VULPAȘIN (*se înfurie*): Eu am inimă, aici! Nu rabd! S-a dus pomina! Îi mușc beregata și-l îngrop! Aleluia...

SORCOVĂ: Ei, și pe urmă?

VULPAȘIN: (*privire în lături și rânjat*): Hm! Pe urmă... Parcă numai o dată am scăpat eu.

SORCOVĂ: O fi, da' nu-i bine, Vulpașine!

VULPAȘIN: Tocmai d-aia! Acu le las dracului; și băutura și scandalurile – le pui cruce! Atelier am. Să mă... (*subliniază, cu ochii la bătrân*) însor și eu, să fiu om în rândul oamenilor și...

SORCOVĂ: Vezi c-ai ajuns la vorba mea? Asta-i vestea bună! Ia să bem, pentru nevasta de mâine! (Ciocnesc). Noroc și minte!

VULPAȘIN (*a rămas cu mâna întinsă, așa cum a ciocnit cu Ion și surăde*): Pentru... ne-vas-ta de mâine și... pentru socru, ție-l Dumnezeu!

SORCOVĂ (*era cu paharul la gură*): E om cumsecade?

VULPAȘIN: Cine? Socru? Daaa...

SORCOVĂ: Atunci (*ciocnesc iar*) și pentru el! (*Au băut.*)

VULPAȘIN (*șovăielnic*): D-aia venisem și... (*Chinuit.*) Nu știu ce are Nastasia cu mine! Că i-am cotonogit pe alții... că am plătit înjurătura cu-n pumn și pumnul cu colivă, asta-i altceva! Da' pe ea n-am înjurat-o și n-am bătut-o...

SORCOVĂ: Da' cu mine ce-are, mă? Uneori mă sărulă și mă giugiulește – așa din senin! Alteori, tot așa: din senin, mă face ca pe-o albă de porci... (*Blajin, convins*) Da' n-are inimă dușmănoasă, mă Vulpașine!

VULPAȘIN: Să știi de la mine, nene: eu pentru ea mă fac om cumsecade și m-apuc de muncă.

SORCOVĂ (*clipește repede*): Pe... pentru cine?

VULPAȘIN: Pentru Nastasia!

SORCOVĂ (*se dă cu scaunul mai lêngă el, intrigat*): Adică, cum?

VULPAȘIN: Așa, ca un câine bătut la picioarele ei.

SORCOVĂ (*nu-i vine să creadă și își chinule fruntea*): Hm! Să mă fi prostit în așa hal, că nu mai înțeleg sau nu mai aud... (*Tare, privindul miop.*) La picioarele cui, mă?

VULPAȘIN: La picioarele Nastasiei! De nu mă vrea, omor pe cine mi-o ieși nainte și mă duc draculul la ocnă, că mi-e totuna!... Vreau să mă culeg de pe drumuri, loane nene, vreau să prind drag de muncă și de casă! Acu de dragu cui să muncesc, de dragu cui să fiu om cumsecade? Fierb în smoală de doi ani și Nastasia nici

nu se uită la mine. Câine sunt, lepădătură sunt? Ce fel de inimă bună are, dacă-și bate joc de mine?

SORCOVĂ (*nu-și mai găsește loc pe scaun*): Vulpașine, spui drept: să mor în clipa-asta m-așteptam, da' să... Ei, comedie!

VULPAȘIN: Într-o seară, venea singură și-am oprit-o, i-am spus focu inimii. (*Stins, cu bărbia în piept.*) Mi-a dat două palme. (*Clocot brusc.*) Tata din groapă să mă fi palmuit, îl făceam fărâme! (*Rar, mic, cu ochii în gol.*) Ei nu i-am zis nimic! M-am dus acasă, împleticindu-mă. Mă uitam în oglindă și mă palmuiam... (*năpădit de lacrimi*) mă palmuiam singur, loane nene, și...

SORCOVĂ (*înduioșat*): Mă, băiatule neică... Vulpașine! (*Caută un cuvânt de mângâiere și nu-l găsește.*) Ia uite comedie, nenisorule!...

VULPAȘIN: Am zis așa: nu se uită la mine și are dreptate, că sunt scandalagiu și bețiv! Să mă fac om cumsecade, să vadă cât mi-e de dragă. De șase luni n-am mai băut în cârciumă și n-am zis nimănui: dă-te mai încolo – cel puțin... Munceam și mă bucuram, mi se părea c-o aud pe Nastasia: uite Vulpașin, săracu, s-a făcut om cumsecade – pentru mine s-a făcut el om cumsecade! Și după șase luni, am venit s-o cer de nevastă!

SORCOVĂ (*încearcă să se ridice de pe scaun și cade; se ridică*): Mă Vulpașine, nu ți se pare ție că e cald aici? E cald, mă Vulpașine, e cald al dracului... Uite, pe mine m-au trecut nădușelile! (*Deschide ușa.*) Să deschidem, să între răcoare... (*Se reazimă de pervazul ușii, și aspiră sufocat*) Tiii, ce căldura dracului!...

VULPAȘIN (*după câteva clipe de frământare, abia ridicând privirea*): Ce zici?

SORCOVĂ (*tresărind*): Ce să zic?

VULPAȘIN: O cer pe Nastasia de nevastă!

SORCOVĂ: Bine, o ceri tu, da'... asta nu-i treabă să bați din palme și s-o faci. Dă-mi răgaz să...

VULPAȘIN: Acu: albă sau neagră!

SORCOVĂ: Mă băiatule, ascultă-mă pe mine, că sunt prost bătrân: nu face de tine!

VULPAȘIN (*rânjet*): Aha! Că sunt nemernic, adică...

SORCOVĂ: Nemernic! Care-i ăla să fi fost ușă de biserică-n tinerețile lui? Da' e vorba că... Nastasia mea are alte fumuri în cap, Vulpașine! Visează să iasă-n lume, să se mute-n Popa Nan și...

VULPAȘIN: (*repede*): Să mă ia, și o mut pe stradă boierească! Fur, de nu mi-o ajunge! Mâna sfântului de la Mitropolie de mi-o cere, o fur de sub ochii popilor și i-o aduc!

SORCOVĂ: Mare pacoste pe capu tău!

VULPAȘIN (*crunt*): Care va să zică, râzi de mine!

SORCOVĂ: Nu, să mă bată...

VULPAȘIN (*în picioare, răstit*): Mi-o dai sau...

SORCOVĂ (*mic, ferindu-se*): N-o lua anapoda, mă puiule! De ce strigi la mine?

VULPAȘIN: Mă chinui cu vorbe goale și nu mai pot! Spune o dată, că... Spune verde: mi-o dai de nevastă sau nu?

SORCOVĂ: Ți-o dau, mă neică, la ce să nu ți-o dau? Voinic ești, harnic ești, om de treabă zici că vrei să te faci... Auzi colo! Bomboană, nu ginere! Da' e vorba că... (*dezolare*) eu degeaba ți-o dau, mă Vulpașine! Vorba mea n-are trecere. Spune-i tu, Nastasiei...

VULPAȘIN: Să mă ia la palme, iar!

SORCOVĂ (*sincer scos din fire*): Da' tu ce dracu ești? Babă sau cârpă?

VULPAȘIN (*a închis ochii, suspinat*): Cârpă, loane nene, nimic... Cătu-s de mare și de voinic: cârpă, nimic... (*Pornire.*) Nu-i așa că-s prost și muiere, că-s bun de scuipat și de bătut la tâlpi? (*Umil.*) Așa-i, da' ce să fac? Nastasia-i vrăjitoare! Mă prind frigurile morții, când o

văd! Mă prind frigurile morții și ea... (*Ridică pumnul și lovește în masă, masiv.*) Ducă-n mama dracului: și atelier, și muncă, și cumintenie! (*Căinat.*) Ies la drum și omor, dau foc la mahala și m-afund în pușcărie, Ioane Sorcovă nene (*plânge cu fruntea în palme și coatele pe genunchi*), putrezesc în ocnă și-i păcat de tinerețile mele!...

SORCOVĂ (*înduișat, lângă el*): Vulpașine! Mai mare rușinea, om în toată firea ce te afli, să... (*Bătându-l pe umăr.*) Uite ce zic eu: acu... mî... adică... (*Se lovește cu palma peste frunte.*) Na, proasto! Să mă ia dracu - dacă știu ce să zic! (*Umblă, fără rost, prin încăpere.*) Nuuu, nici să nu... Pe urmă, vezi tu: Nastasia a crescut mână-n mână cu Luca, și...

VULPAȘIN (*brusc, ochii la Ion; i se colțurează chipul și, abia dezlipind buzele*): Luca! Așa-i! Îl uitasem pe Luca... Și, dacă Luca... (*Gest: e dat la o parte?*)

SORCOVĂ (*bănuitor*): Cum... adică?

VULPAȘIN (*ocoloște întrebarea și se silește să râdă*): A, nu... să nu crezi... (*Privire piezișă.*) Luca... doarme aici, sau...

SORCOVĂ (*jignit*): Cum o să doarmă aici? Mai întâi, că Nastasia e... Hm! așa crezi tu? Al doilea: pân-acu, Luca nu mi-a pomenit nimic de-nsurătoare.

VULPAȘIN (*bucurie sălbatică și l-a prins pe Ion de umeri*): Atunci, mi-o dai de nevastă, că eu am cerut-o-ntâi!

SORCOVĂ (*larg*): Ți-o dau, mă Vulpașine, la ce să nu ți-o dau? Da' e vorba că eu... (*dezolare*) eu degeaba ți-o dau, mă neiculiță! Vorba mea...

VULPAȘIN (*bucuria i se risipește; palmele lunecă de pe umerii bătrânului, grele*): Așa-i: vin astă-seară să vorbesc cu Nastasia și... de m-o pălmui iar, atunci... Știu eu care-i norocul meu, atunci!

SORCOVĂ: Vulpașine, ce nebunie...

VULPAȘIN (*cu obidă, ridicând ochii spre cer*): Oof! Mamă, ma-mă, m-a-m-ă... (*Căinat.*) Asta nu e dragoste pe

capul meu, Ioane Sorcovă nene! (*Plânge pe scaun, cu bărbia în piept.*) Asta nu e dragoste! E blestem și pierzanie...

SORCOVĂ (*deschide gura să spuie ceva și-i tremură buzele; lovește cu pumnul în gol, înciudat*): Să fie-a dracului de inimă!

TABLOUL II

Același decor, în aceeași seară. Pe masă, lampa aprinsă.

NASTASIA, ION SORCOVĂ, LUCA, PARASCHIVA

SCENA I

NASTASIA, SORCOVĂ

NASTASIA (*la masă, citește o carte; în răstimpuri, mușcă flămândă dintr-o coajă de pâine*).

SORCOVĂ (*se plimbă, îngândurat, fumând; s-a oprit lângă Nastasia și se uită, peste umărul ei, la carte*):
Nastasio! (*O bate încet pe umăr.*) Nastasio, tală...

NASTASIA (*nu-l aude; întoarce foaia cărții și continuă lectura*).

SORCOVĂ (*o măsoară, mirat*): Ei, comedie!... (*Tare la urechea ei.*) Nastasio!

NASTASIA (*speriată*): Păcatele mele! Ce vrei?

SORCOVĂ (*se închină*): Bine c-a dat Dumnezeu să m-auzi! De-un ceas te strig. Ba nu zău, Nastasio, voi citiți și cu urechile, frate?

NASTASIA: Ieftin mai ești la vorbă astă-seară.

SORCOVĂ: Nu te supăra și – mai ales – las-o dracului de carte, c-avem de vorbit. Spuneai adineauri că Luca...

NASTASIA: De la fabrică vine la noi.

SORCOVĂ: Nu asta. Vezi tu, eu...

NASTASIA: Spune, omule, verde: ce vrei?

SORCOVĂ: Mi-e drag Luca... și... mi-e milă de Vulpașin! (*Ofat.*) Vezi, d-aia-i rău să aibă omu numai o față de măritat...

NASTASIA (*râde*): Eram sigură că iar spui o prostie.

SORCOVĂ (*îngândurat, așezat pe scaunul lui de curelărie*): Dacă-ai ști tu ce greu m-apasă pe inimă prostia asta!...

(Afară trece un bețiv, cântând:

Te-am văzut printre morminte palidă și despletită

Și zăream a tale lacrimi pe obraz cum șiruiam –

Și zăream a tale lacrimi!...

Glasul bețivului se pierde în noapte, afară.

Sorcovă și Nastasia au ascultat îngândurați.)

SORCOVĂ: Așa, unu cântă, altu plânge...

NASTASIA: Ce vorbă-i asta?

SORCOVĂ: Mă gândesc la Vulpașin, săracu!

NASTASIA (*se întunecă*): Să nu-l mai prind pe-aici!

SORCOVĂ: Mare păcat îți faci!

NASTASIA: Iar începi!

SORCOVĂ (*brusc, supărare*): Încep! că eu n-am inimă de câine... Așa să știi! "Of, mamă, ma-mă, m-a-m-ă"... și plângea. Mă podidise lacrimile. Tu l-ai palmuit. (*Nastasia: tresărire.*) Să dai palme unui om care plânge! Asta-i ca și cum ai scuipa o icoană – că omu care plânge e icoană, Nastasio!

NASTASIA (*vinovată*): Acum... îmi pare rău. (*Se întunecă*)
Atunci, când l-am palmuit, era beat ca un porc.

SORCOVĂ: Cred! Se-mbătase ca să aibă curaj...

NASTASIA: Era beat și m-a prins de mână, a-ncercat să...

SORCOVĂ: Te-a prins de mână! Mare scofală c-a prins-o Vulpașin pe Nastasia de mână! Ehei... câți n-or fi prins-o pe Frosa mea de mână, cât o fi fost ea fată mare...

NASTASIA: De nu-l palmuiam... (*Tremur nervos al buzelor.*) Hm! Eu nu-s Paraschiva, să mă tăvălesc cu el prin iarba șanțurilor! Așa că n-am scuipat o icoană. Am dat cu piciorul într-un bețiv, un ucigaș care...